

ARUBA

Examen VWO

2018

Tijdvak-1
8 mei
7:30-10:00

Geschiedenis

Correctie- voorschrift

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling voor het schooljaar 2017 - 2018

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de volgende regels.

Voor de beoordeling zijn de volgende regels van belang:

1. De directeur stelt zo spoedig mogelijk het door de kandidaten gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het proces-verbaal van het examen aan de examinerator ter hand.
2. De examinerator ziet het werk zo spoedig mogelijk na, wijst er de onvolkomenheden in aan en geeft het werk aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het zo spoedig mogelijk en levert het resultaat van de beoordeling uiterlijk twee dagen voor de bekendmaking van de cesuur in.
4. Indien de commissie, belast met de vaststelling van de opgaven, bindende normen voor de beoordeling van het werk heeft opgesteld, passen de examinerator en de gecommiteerde deze bij hun beoordeling toe.
5. Indien voor een vak twee of meer examineratoren optreden, bepalen zij in onderling overleg de behaalde scores per vraag. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het geschil voorgelegd aan de voorzitter van de examencommissie van de desbetreffende school. De voorzitter van de examencommissie kan hierbij in overleg treden met de voorzitter van de gecommiteerden. De voorzitter van de gecommiteerden kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde wordt gemiddeld met de dichtstbijzijnde beoordeling van de examinerator en de eerste gecommiteerde.
6. De examinerator en gecommiteerde drukken hun beoordeling uit in een cijfer uit de schaal van cijfers 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal aan de hand van de omzettingstabel. De examinerator en gecommiteerde vermelden de door hen toegekende cijfers niet op het werk zelf, doch op een afzonderlijk vel papier.
7. De examinerator vult de vastgestelde cijfers voor het schriftelijk examen in op een lijst van cijfers, waarvan het model door de directeur van de Directie Onderwijs wordt vastgesteld. De examinerator en de gecommiteerde ondertekenen de lijst.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende regels van toepassing:

- 1 De examinerator tikt in de digitale versie van het scoreblad, verstrekt door het Examenbureau, de namen en/of nummers van **alle kandidaten** en het aan iedere kandidaat toegekende aantal scorepunten per vraag.
2. Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die **geen gehele getallen** zijn, of een **score minder dan 0** zijn **niet toegestaan**.
3. Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.4 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.5 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
4. Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de letter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
5. Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
6. Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7. Indien de examiner of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het Examenbureau. Het is **niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel**. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 8. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 9. Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur of een door hem aangewezen persoon stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het Examenbureau heeft de correctievoorschriften vastgesteld. De corrector mag **niet afwijken van het correctievoorschrift**.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
- NB3 Als het Examenbureau vaststelt dat een (centraal) examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld in een erratum naar de directeur van de scholen gestuurd.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In geval dat het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen. In dat geval houdt het Examenbureau bij de vaststelling van de cesuur/N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 81 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1. Vakinhoudelijke argumenten moeten afkomstig zijn uit gezaghebbende, wetenschappelijke publicaties.
2. Als er in het correctiemodel sprake is van voorbeelden van een juist antwoord dan wordt hiermee gewezen op enkele voorbeelden van juiste antwoorden, dit betekent niet het juiste antwoord gelimiteerd is tot deze voorbeelden.

4 Het beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Score
1	<p>maximumscore 2</p> <p>f, e, b, a, c, d</p> <p><i>Opmerking:</i> Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt er 1 scorepunt toegekend.</p>	2
2	<p>maximumscore 2</p> <p>Eigen antwoord.</p> <p>Voorbeelden van argumenten voor:</p> <ul style="list-style-type: none">- Duitsland voerde welbewust een toenemende militaristische koers.- Duitslands politiek om ook een grote koloniale speler te worden, leidde onvermijdelijk tot conflicten.- De belangrijke rol van het Duitse nationalisme. <p>Voorbeelden van argumenten tegen:</p> <ul style="list-style-type: none">- In Europa bestond een gespannen sfeer door een grote hoeveelheid bondgenootschappen. Duitsland had door deze bondgenootschappen weinig andere keus dan oorlog.- De mobilisatie van Rusland gaf Duitsland weinig andere keus dan zelf tot actie over te gaan. <p><i>Opmerking:</i> Eén (1) punt voor een juist argument voor en één (1) punt voor een juist argument tegen. Maximaal 2 punten.</p>	1 1
3	<p>maximumscore 3</p> <p>-Het doel van Wilson was om een niet al te strenge vrede te tekenen en in geen geval Duitsland te vernederen, om toekomstige conflicten te voorkomen. Wilson had zelf geen last van een directe dreiging van Rusland en zijn grootste doel was vrede op het Europese continent.</p> <p>-Clemenceau's belangrijkste doel was om te zorgen dat Duitsland dusdanig aan banden gelegd en verzwakt werd dat Frankrijk nooit meer bedreigd zou worden door dit buurland. Frankrijk was dan ook het kwetsbaarst voor niet-Duitse agressie en was in relatief korte tijd al tweemaal door Duitsland binnengevallen.</p> <p>-Loyd George wilde in principe een niet al te harde vrede, maar hij was wel van mening dat er recht gedaan moest worden: met andere woorden, hij vond dat Duitsland moest opdraaien voor de kosten van de oorlog. Engeland had enorme schulden gemaakt door de Eerste Wereldoorlog en Loyd George wilde dat deze kosten vergoed werden.</p> <p><i>Opmerking:</i> Per juist omschreven doel 1 punt. Maximaal 3 punten.</p>	1 1 1

Vraag **Antwoord** **Score**

maximumscore 2

4 **Meerdere antwoorden mogelijk.**

Voorbeelden van juiste kenmerken:

- Het nationaalsocialisme vereerde machtsvertoon en het omverwerpen van de bestaande orde. In de cartoon verandert Hitler met geweld de bestaande verhouding door de worstelende poppetjes samen te kneden.
- Het nationaalsocialisme streefde naar sociale eenheid, dit is te zien aan Hitler die van een chaotische hoeveelheid mensen één grote mens scheidt.
- Een modernistisch kunstwerk wordt met geweld omgevormd tot iets neoclassicistisch, iets dat de nationaalsocialistische afkeer van moderne (gedegenerende) kunst weergeeft.
- Racisme in de vorm van het geloof en de verheerlijking van een superieur Germaans, Aarisch ras. Dit is te zien aan de stereotypische Joodse man en aan het beeld dat Hitler maakt wat op het nationaalsocialistische ideaal van de Aarische man lijkt.
- Een Joods uitziende man laat Hitler een kunstwerk zien. Hitler maakt het kapot, wat de nationaalsocialistische afkeer van de Joodse invloed op de Duitse samenleving weergeeft.
- Hitler komt in de cartoon naar voren als een grote sterke leider, iets dat de nationaalsocialistische hang naar een sterke leider weergeeft (één volk, één leider).

Opmerking:

3 juiste kenmerken 2 punten, 2 juiste kenmerken 1 punt.

2

maximumscore 2

5 **Meerdere antwoorden mogelijk.**

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Met het beheersen of in bedwang houden van de media en de communicatiemiddelen, konden zoveel mogelijk mensen bereikt worden om de nazi-ideeën te verspreiden – beheers de media -. Wanneer dit op grote schaal gebeurt, is het uiteindelijk de media die het volk beheerst of in bedwang heeft – de media beheerst ons. Zodra de bevolking door zou krijgen dat het propaganda en geen realiteit is, zou het niet meer werken. Zodra de Duitsers bijvoorbeeld zouden beseffen dat ze alleen maar de Duitse jeugd gebruikten voor hun ideologie (poster 1 en 2) en dat bijvoorbeeld het Joodse complot helemaal niet bestond (poster 3), dan zou de propaganda geen zin hebben.

Opmerking:

Eén (1) punt voor een juiste uitleg, één (1) punt voor goed

1

gebruik van ten minste een van de afbeeldingen uit de bron.

1

Vraag	Antwoord	Score
	maximumscore 3	
6	<p>Eigen analyse. De analyse moet in ieder geval de volgende punten bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Youngplan was een plan waarin de betalingsverplichtingen van Duitsland opnieuw werden vastgelegd - 1) Het artikel vindt dat het referendum alleen maar het volk uit elkaar speelt en het Rijk in gevaar brengt. 2) Het is een populistische poging om munt te slaan uit de oorlogsleugen. (Het noemen van één (1) van beide punten is voldoende). - Het doorgaan van het Youngplan kwam Hitler goed uit, hij kon zodoende de andere partijen ervan beschuldigen met de vijand samen te werken. 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking:</i> Per goed beantwoord punt één (1) punt, maximaal drie (3) punten.</p>	
	maximumscore 2	
7	a, d, c, e, b, f	
	<p><i>Opmerking:</i> Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt er 1 scorepunt toegekend.</p>	<p>2</p>
	maximumscore 3	
8	<p>Eigen antwoord.</p> <p>Voorbeelden van mogelijke juiste vragen en antwoorden:</p> <p>-Waarom willen de mensen met de Oostenrijkse vlag de brug over om naar de man met de Duitse vlag te gaan, wat symboliseert dit? Antwoord: Dit symboliseert de gedachte dat door de anschluss de Oostenrijkers weer onderdeel gingen uitmaken van het Duitse Rijk, de gedachte van <i>Heim ins Reich</i>.</p> <p>-Waar staat het repareren van de brug door de reus voor? Antwoord: Dit staat symbool voor de Anschluss, het aaneensluiten van Duitsland en Oostenrijk</p> <p>-Wat probeert de tekenaar hiermee duidelijk te maken? Antwoord: De tekenaar probeert hiermee duidelijk te maken dat de Anschluss een positieve ontwikkeling is, dat hierdoor de Oostenrijkers eindelijk weer onderdeel uit kunnen maken van het Duitse Rijk.</p> <p>Etc.</p>	
	<p><i>Opmerking:</i> Een (1) punt per juist gestelde <i>en</i> beantwoorde vraag.</p> <p>Door het verdrag van München kon Stalin Engeland en Frankrijk niet meer vertrouwen en werd het duidelijk dat de Sovjet-Unie alleen stond tegen over Duitsland.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Score
	maximumscore 1	
9	Door het verdrag van München kon Stalin Engeland en Frankrijk niet meer vertrouwen en werd het duidelijk dat de Sovjet-Unie alleen stond tegen over Duitsland.	1
	maximumscore 4	
10	Kern van een juist antwoord: Volgens Parker heeft Chamberlains houding van vrede tot elke prijs ervoor gezorgd dat de Tweede Wereldoorlog onvermijdelijk werd. Een agressievere houding zou de oorlog misschien voorkomen hebben. Volgens Dutton zou een oorlog rampzalig voor Groot-Brittannië zijn. Vrede, of in ieder geval uitstel, zou de enige optie voor Groot-Brittannië zijn, iets waar zelfs alle experts het over eens waren.	
	<i>Opmerking:</i> Twee punten voor het correct beschrijven van de verschillen tussen de interpretaties van Dutton en Parker, maximaal twee punten voor een goede eigen argumentatie.	2 2
	maximumscore 2	
11	Hitler nam hiermee een groot risico, want hij moest zijn troepen over twee fronten verspreiden. Hij dacht de Russen in een kort tijdsbestek te kunnen verslaan in een Blitzkrieg, als dat zou lukken zou hij maar kort een tweefrontenoorlog hebben.	2
	maximumscore 2	
12	De cartoon is gemaakt naar aanleiding van de conferentie van Jalta. (1) Door de puzzel van Oost-Europa wil de cartoonist weergeven dat op deze conferentie het lot van Oost-Europa bepaald werd. (2) Het feit dat Stalin aan het hoofd van de tafel staat geeft aan dat Stalin, die Oost-Europa bevrijd had, het sterkst stond in deze besprekingen. (3) De titel problemen met sommige van de stukken geeft aan dat er onenigheid bestond over een aantal regio's, zoals Berlijn.	
	<i>Opmerking:</i> Eén (1) punt per juist benoemt element, maximaal twee (2) punten.	1 1

Vraag	Antwoord	Score
	Maximumscore 2	
16	<p>Kern van een juist antwoord: Ulbricht was bang was dat de Oost-Duitse jongeren beïnvloed zouden worden door de Westerse popmuziek en popcultuur en zich daardoor weleens tegen het eigen land, de communistische DDR zouden kunnen keren. De moderne Westerse popmuziek werd gezien als uitschot; vertegenwoordigers bovendien van het NAVO- en decadente dollar-imperialisme.</p> <p><i>Opmerking:</i> Alleen het noemen van het begrip Koude Oorlog levert geen punten op.</p>	2
	Maximumscore 3	
17	<p>Eigen argumentatie. In het betoog moet duidelijk de relatie tussen evenwicht en stabiliteit en eventueel 'massale vergelding/vernietiging' gelegd worden. Afhankelijk van de keuze van de leerling zal het betoog zich inhoudelijk richten op het behoud dan wel de verstoring van het evenwicht.</p> <p><i>Opmerking:</i> Eén (1) punt aftrek voor minder dan 50 woorden.</p>	3
	Maximumscore 2	
18	<p>-Op 18 maart 1948 diende Aruba de motie 'Aruba los van Curaçao' in bij de koningin. Gevolg hiervan was dat binnen het politieke klimaat dit een eerste duidelijke daad was van de Separacion-beweging op weg naar meer autonomie voor Aruba en afscheiding van Curaçao. -Het gevolg van de invoering van het algemeen mannen en vrouwenkiesrecht was dat een nieuwe groep autochtone stemmers uit de districten ontstond en een nieuwe groep allochtone stemmers. Naast het politiek-bestuurlijk nationalisme ontstond er een etnisch-nationalistische component welke uiteindelijk leidde tot de oprichting van de PPA.</p> <p><i>Opmerking:</i> Antwoorden van gelijke strekking worden ook goed gerekend. Puntenverdeling: één (1) punt voor het noemen van beide gebeurtenissen en één (1) punt voor het noemen van de gevolgen.</p>	1 1

Vraag	Antwoord	Score
19	<p>Maximumscore 3 Eigen antwoord. Voorbeeld van een juist antwoord: -Menselijk gezien moet Nederland Sint Maarten helpen omdat een dusdanig grote ramp zonder help niet opgelost kan worden. -Historisch gezien bestaat er een band tussen Nederland en Sint Maarten deze band brengt ook verplichtingen met zich mee. -Statutair gezien is Nederland verplicht om bijstand te verlenen -Nederland is het aan de eigen status als humaan en vooruitstrevend land, verplicht om bij humanitaire rampen binnen het eigen Koninkrijk ruimhartig bijstand te beïden. <i>Opmerking:</i> Alle vier vlakken goed drie punten, drie vlakken goed twee punten, één vlak goed nul punten.</p>	3
20	<p>maximumscore 1 De regering van het Koninkrijk bestaat uit drie organen. Het eerste orgaan is de Koninkrijksregering, gevormd door Koning Willem Alexander, de Nederlandse ministers en de gevolgmachtige ministers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het tweede is de Nederlandse Staten-Generaal, bestaande uit de Eerste en de Tweede kamer. Deze Staten-Generaal heeft de wetgevende macht in handen. Het derde orgaan is een adviesorgaan: De Raad van State van het Koninkrijk.</p>	1
21	<p>Maximumscore 4 Eigen antwoord. <i>Opmerking:</i> Minder dan 50 woorden betekend één (1) punt aftrek.</p>	4
22	<p>Maximumscore 1 a-II, b-III, c-I en d-IV</p>	1
23	<p>Maximumscore 2 Eigen antwoord. Voorbeeld van een argument voor: – Bij een coalitieregering controleren de verschillende coalitiegenoten elkaar waardoor de kans op onoorbaar gedrag kleiner wordt. Voorbeeld van een argument tegen: – Bij een coalitieregering bestaat de kans op onenigheid tussen de verschillende coalitiegenoten, dit kan ten koste gaan van de daadkracht van de regering. <i>Opmerking:</i> Eén (1) punt voor een juist argument voor en één (1) punt voor een juist argument tegen.</p>	1 1

Vraag	Antwoord	Score
	Maximumscore 2	
24	Ministers zijn verantwoordelijk voor hun beleid, parlementariërs kunnen moties indienen om een oordeel te geven over het gevoerde beleid.	2
	Maximumscore 2	
25	Door vooraf na te gaan welke partijen eventueel met elkaar samen willen werken worden in beginsel afspraken gemaakt en kunnen andere partijen buiten de boot vallen. Hierdoor worden democratisch verkozen partijen mogelijk buitengesloten.	2
	Maximumscore 3	
26	Kiesdeler 3105, 3 restzetels Aantal zetels: 2 Raiz, 1 UPP/PPA, 8 MEP, 2 POR, 1 RED, 7 AVP Voorbeelden van mogelijke coalities: MEP+UPP/PPA en RAIZ= 11 MEP+POR en RAIZ= 12 MEP+RED en POR= 11 AVP en MEP= 15 AVP+RAIZ+UPP/PPA en RED= 11 AVP+MEP en RAIZ= 17 Etc	
	<i>Opmerking:</i> Juiste kiesdeler één (1) punt, juiste zetelverdeling één (1) punt, 5 juiste coalities één (1) punt.	3
	Maximumscore 4	
27	Eigen antwoord Voorbeeld van een argumentatie die de stelling ondersteunt: het huidige Arubaanse systeem van restzetels is ondemocratisch en moet worden aangepast omdat het niet eerlijk is ten opzichte van de kleine partijen. Partijen die de kiesdeler niet halen maken ook geen kans op een restzetel. Dit zorgt ervoor dat de grotere partijen meer kans hebben op een restzetel dan de kleine partijen. Voorbeeld van een argumentatie tegen de stelling: Door het huidige Arubaanse systeem van restzetels af te schaffen verlaag je de drempel voor partijen om in het parlement te komen. Het gevolg hiervan kan zijn dat er veel kleine partijen in het parlement komen waardoor er een versnippering optreedt in het parlement. Dit zal mogelijk tot gevolg hebben dat het moeilijker wordt om stabiele regeringen te vormen.	
	<i>Opmerking:</i> Drie (3) punten voor een goede argumentatie, één (1) punt voor een goed gebruikt voorbeeld. Eén (1) punt aftrek bij minder dan 50 woorden.	3 1

Vraag	Antwoord	Score
	Maximumscore 2	
28	De zetel is niet van de partij maar van Marisol Lopez-Tromp. Doordat een parlementariër gekozen is door het volk is de zetel van hem of haar en niet van de partij, de parlementariër kan dus ook niet gedwongen worden om ontslag te nemen; een parlementariër kan zelfs met behoud van zetel aansluiten bij een andere partij.	2
	Maximumscore 3	
29	Eigen antwoord. Kern van de oneerlijkheid: Parlementariërs die veel persoonlijke stemmen krijgen maar laag op de lijst staan vallen op deze manier buiten de boot. Eigen argumentatie: -Voorbeeld van een antwoord dat het oneens is met Evelyn Wever-Croes: Er is een reden dat de kiesverordening op deze manier is opgesteld. Als je dit afschaft dan breng je de consistentie van de bestaande partijen enorme schade toe. Een populaire kandidaat kan op deze manier de partij kapen. -Voorbeeld van een antwoord dat het oneens is met Evelyn Wever-Croes: In principe stemmen we op kandidaten en niet op partijen, het is dus ergens onjuist om de stem van de stemmers te negeren door niet het aantal stemmen, maar de populariteit binnen de partij te laten prevaleren. Op deze manier neem je de kiezer niet serieus.	
	<i>Opmerking:</i> Eén (1) punt voor een juiste uitleg, twee (2) punten voor goede argumentatie.	1 2
	Maximumscore 1	
30	Drie mogelijke redenen: De adviezen van de adviescolleges zijn openbaar tenzij dit tegen het landsbelang, het belang van het Koninkrijk of tegen de algemene veiligheid indruist.	
	<i>Opmerking:</i> Eén (1) punt voor een goede reden, maximaal 1 punt.	1
	Maximumscore 2	
31	Doordat dit adviescollege moet kunnen weergeven wat er onder de bevolking leeft, is het samengesteld uit drie belangrijke sectoren: zes uit het bedrijfsleven, drie uit werknemersorganisaties, drie uit werkgeversorganisaties en drie worden door de regering aangewezen.	2

Vraag	Antwoord	Score
	Maximumscore 3	
32	<p>De leerling bepaalt zelf zijn of haar voorkeur.</p> <p>Voorbeelden van argumenten voor juryrechtspraak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Het zou democratischer zijn om juryrechtspraak te hebben, op deze manier blijft de rechtspraak in de handen van het volk -Het is beter om een jury van meerdere mensen zulke belangrijke beslissing te laten maken dan één enkele rechter, mensen maken fouten. -Door verschillende mensen uit de maatschappij deel te laten nemen aan de rechtspraak, vormt de rechtspraak een betere afspiegeling van de maatschappij. <p>Voorbeelden van argumenten tegen juryrechtspraak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rechtspreken is een beroep, mensen die niet een juridische opleiding hebben gevolgd beschikken over onvoldoende kennis om dit beroep te uit te oefenen. -Bij juryrechtspraak loop je het risico dat mensen vanuit emoties gaan stemmen, in plaats vanuit rationale, juridische overwegingen. -Juryrechtspraak zou betekenen dat mensen die in het dagelijks leven een ander beroep hebben tijd vrij moeten maken om een rechtszaak bij te wonen, dit is economisch gezien onwenselijk. <p><i>Opmerking:</i> Voor elk valide argument wordt één (1) punt gegeven, maximaal drie (3) punten.</p>	3
	Maximumscore 2	
33	<p>Eigen voorbeeld.</p> <p>Kern van een juist antwoord:</p> <p>De grondrechten van de burgers worden ook, zij het indirect, beschermd door het beperkt toetsingsrecht van de rechter. Dit houdt in dat de rechter elke wet die de regering maakt, mag vergelijken met de grondrechten die in de Staatsregeling staan, om te controleren of ze hier niet tegen indruisen.</p> <p><i>Opmerking:</i> Eén (1) punt voor een goed gebruikt voorbeeld, één (1) punt voor een juiste uitleg.</p>	1 1
	Maximumscore 2	
34	<p>Nee. Dit is een civiele zaak tussen InselAir en de groep werknemers. De overheid is hierbij geen partij.</p>	2

5 Inzenden scores

De examiner verwerkt **na de eerste correctie** de scores van **alle kandidaten** in alfabetische volgorde in de digitale versie van het scoreblad. Dit scoreblad wordt door het Examenbureau verstrekt.

De examiner mailt dit ingevulde **voorlopige scoreblad**, nog **voordat het werk naar de gecommiteerde wordt gestuurd**, naar het Examenbureau.

Nadat de bespreking van het werk met de gecommiteerde heeft plaatsgevonden, past de examiner het voorlopige scoreblad aan en stuurt deze **definitieve versie** naar het Examenbureau.

Het Examenbureau analyseert de scores en **stelt de definitieve cesuur/N-term vast**. Na vaststelling **ontvangen de directeuren van de scholen de omzettingstabel** voor het desbetreffende vak van het Examenbureau.

6 Bronvermeldingen

Boeken

Kershaw, I. (2016). *De afdaling in de hel Europa, 1914-1949*. Uitgeverij het Spectrum.

MacMillan, M. (2002). *Paris 1919: Six Months That Changed the World*. Random House.

Mee C.L. (2014). *1919 Versailles: The End of the War to End All Wars*, New Word City.

Parker R.A.C. (1993). *Chamberlain and Appeasement: British Policy and the Coming of the Second World War* (1ste druk) Basingstoke: Macmillan.

Krantenartikelen

Stokkom, B, van. (2 juli 2008). Nederland verdient juryrechtspraak. *Trouw*.

Websites

Amigoe (22 december 2010). Nieuwsselectie Amigoe, Fractieleider Booshi Wever (MEP): 'Niet verbaasd over besluit Lopez-Tromp'. Geraadpleegd 1 september 2017.

Beusekamp, W. De Volkskrant (17 december 1994). *De kaalslag bij de Oost-Duitse beatscene*. Geraadpleegd 10 oktober 2017, van <https://www.volkskrant.nl/archief/de-kaalslag-in-de-oostduitse-beatscene~a378818/>

David Dutton, The Telegraph, (20 augustus 2008). *Neville Chamberlain should be praised, not buried*. Geraadpleegd 10 september 2017, van <https://www.telegraph.co.uk/history/world-war-two/6062452/Neville-Chamberlain-should-be-praised-not-buried.html>

Financieel dagblad, Tijdelijk toezicht op Antilliaanse overheidsfinanciën moet permanent worden. Geraadpleegd 23 februari 2018, van <https://fd.nl/economie-politiek/1207550/tijdelijk-toezicht-op-antilliaanse-overheidsfinancien-moet-permanent-worden>

Lagrone, S. USNI NEWS (24 oktober 2012). *Soviet Perspective on the Cuban Missile Crisis from Nikita Khrushchev's Son*, Geraadpleegd 23 Januari 2018, <https://news.usni.org/2012/10/24/soviet-perspective-cuban-missile-crisis-nikita-khrushchevs-son>

National Archives, Extracts from a document setting out British Prime Minister David Lloyd George's views on a treaty with Germany, 25 March 1919, Geraadpleegd op 2 november 2017, <http://www.nationalarchives.gov.uk/education/greatwar/g5/cs1/g5cs1s2b.htm>

NoticiaCla (14 december 2016), MEP: 'We zien dat mensen verandering willen', Geraadpleegd 18 oktober 2017.

NoticiaCla (4 augustus 2017), MEP: 'We zien dat mensen verandering willen', Geraadpleegd, 6 september 2017, van <https://www.noticiaccla.com/news/10543>.

Wilson, W, Oxford Reference (1917). "*Peace Without Victory*" speech. Geraadpleegd 4 april 2018. <http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803100312570>.

Schoonhoven, G, van, Elsevier (11 september 2017). *Nederland is verplicht op Sint Maarten te helpen*. Geraadpleegd 13 oktober 2017, <https://www.elsevierweekblad.nl/opinie/opinie/2017/09/nederland-is-verplicht-om-sint-maarten-te-helpen-539841/>

United States Holocaust Memorial Museum, Geraadpleegd op 2 januari 2018, <https://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?>

United States Holocaust Memorial Museum, Wikicommons, *Volksbegehren*, Geraadpleegd op 12 oktober 2017, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:KAS-Youngplan,_Volksbegehren-Bild-31773-2.jpg

Illustraties

Bron 4. Onbekend, kunst-modernisme [Online afbeelding], Geraadpleegd 23 oktober 2017, <http://kunst-modernisme.blogspot.com/p/bauhaus.html>

Bron 5.1. Onbekend. Kinder, was wisst ihr vom Fuhrer [Online afbeelding], Geraadpleegd 23 oktober 2017, van <http://ufdc.ufl.edu/WOLF004738/00001>

Bron 5.2. Onbekend. 1935. Baut Jugendherbergen und Heime, [Online afbeelding], Geraadpleegd 23 oktober 2017 van http://www.bc.edu/bc_org/avp/cas/his/CoreArt/prop/ns_herberg.html

Bron 5.3. Onbekend. (1943) He is guilty for the war. [Online afbeelding], Geraadpleegd op 23 oktober 2017, <https://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?>

Bron 7. Onbekend. Postkarte: Anschluss, um 1918, [Online afbeelding], Geraadpleegd 11 april 2018, van <http://www.salzburgmuseum.at/index.php?id=1128>

Bron 10. Sheppard, E.H. (1945). Trouble with some of the pieces, [Online afbeelding], Geraadpleegd 25 april 2018 van <https://punch.photoshelter.com/image/I0000aLRjULv9Y4M>

Bron 11. Low, d. (1950). History Doesn't Repeat Itself. [Online afbeelding], Geraadpleegd 2 maart 2018, van <https://archive.cartoons.ac.uk/record.aspx?src=CalmView.Catalog&id=LSE7773>

2

○

○